

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства юстиції України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 155 Закону України
«Про судоустрій і статус суддів» щодо організації роботи судів»,
внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України
Масловим Д.В., Стефанчуком М.О. та іншими
(реєстр. № 11283 від 22 травня 2024 року)

до першого читання

Міністерство юстиції України опрацювало проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо організації роботи судів» (далі – проєкт Закону) та в межах компетенції повідомляє.

Проєктом Закону пропонується доповнити статтю 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) новою частиною дванадцятою, якою передбачити, що у разі зміни територіальної підсудності судових справ, що розглядаються у відповідному суді, в порядку, передбаченому частиною сьомою статті 147 Закону, та відсутності у такому суді суддів, які здійснюють правосуддя, адміністративні повноваження голови суду в частині представництва такого суду як органу державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами здійснює керівник апарату суду або особа, яка виконує його обов'язки.

У разі одночасної відсутності в апеляційному чи місцевому суді суддів, які здійснюють правосуддя, керівника апарату суду та його заступника для належної організації роботи такого суду як юридичної особи Голова Державної судової адміністрації України, начальник територіального управління Державної судової адміністрації України приймають рішення про призначення тимчасово виконуючого обов'язки керівника апарату суду без погодження з головою відповідного суду.

Керівник апарату суду або тимчасово виконуючий обов'язки керівника апарату суду здійснює вказані повноваження до моменту призначення, обрання, переведення або закінчення відрядження щонайменше одного судді.

Як вбачається з пояснювальної записки до проєкту Закону, його прийняття сприятиме врегулюванню питання організації роботи судів та створить належні умови для функціонування судів, гарантованих Конституцією України, оскільки на сьогодні законодавством України не врегульовано питання тимчасового виконання обов'язків керівника апарату суду в тих судах, де відсутні працівники апарату суду, а також судді (що унеможливило внесення подання про призначення на посаду в порядку, визначеному законом). Це пов'язано з тим, що відповідні норми законодавства прийнято для застосування у мирний час, а у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України перед судовою владою України постали нові виклики, які законодавець не передбачив і не міг передбачити у правовому регулюванні відповідних правовідносин.

Міністерство юстиції України підтримує вищевказану законодавчу ініціативу з урахуванням такого.

Абзацом другим частини дванадцятої статті 155 Закону в редакції проекту Закону передбачається, що у разі одночасної відсутності в апеляційному чи місцевому суді суддів, які здійснюють правосуддя, керівника апарату суду та його заступника для належної організації роботи такого суду як юридичної особи *Голова Державної судової адміністрації України, начальник територіального управління Державної судової адміністрації України* приймають рішення про призначення тимчасово виконуючого обов'язки керівника апарату суду без погодження з головою відповідного суду.

Разом з тим відповідно до чинної редакції частини четвертої вказаної статті Закону *керівника апарату місцевого суду, його заступника* призначає за погодженням голови відповідного суду на посаду та звільняє з посади *начальник відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України, а керівників апаратів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду, їх заступників* призначає за погодженням голови відповідного суду на посаду та звільняє з посади *Голова Державної судової адміністрації України*.

Відповідно до статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Одним із елементів верховенства права є принцип правової визначеності.

Свою позицію щодо вказаного принципу викладав Конституційний Суд України у своїх рішеннях.

Так, у Рішенні від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017 Конституційний Суд України зазначив, що принцип правової визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності.

У Рішенні Конституційного Суду України від 23 січня 2020 року № 1-р/2020 вказано, що юридична визначеність передбачає, що законодавець повинен прагнути чіткості та зрозумілості у викладенні норм права. Кожна особа залежно від обставин повинна мати можливість орієнтуватися в тому, яка саме норма права застосовується у певному випадку, та мати чітке розуміння щодо настання конкретних юридичних наслідків у відповідних правовідносинах з огляду на розумну та передбачувану стабільність норм права.

У зв'язку із наведеним для запобігання порушенню принципу правової визначеності та забезпечення стабільності норм права абзац другий частини дванадцятої статті 155 Закону в редакції проекту Закону потребує доопрацювання шляхом чіткого визначення суб'єкта прийняття рішення щодо призначення тимчасово виконуючого обов'язки керівника апарату відповідного суду.

Проект Закону в комітетах та на пленарних засіданнях Верховної Ради України супроводжуватиме заступник Міністра юстиції України відповідно до розподілу функціональних повноважень.

Міністр юстиції України

Денис МАЛЮСЬКА